

308

DEO OPTIMO MAXIMO,
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-secundâ
mensis Decembris, anno Domini M: DCC. LXVIII.

M. BERTRANDO DUPUY,

Doctore Medico, Præside.

An fiat Bilis decompositio in Intestinis.

I.

DMIRANDA Microcosmi fabrica, mirabiliora media quæ ad ipsius conservationem, quolibet temporis momento, impendit benevola natura. Si alternos fluidorum cum solidis motus consideremus, uberior effulgebit phænomenorum copia. Si fluidorum miscelam, motus varios, perpetuas mutationes perpendamus, nil admirandum magis & ocularissimorum Physicorum indagatione atque contemplatione dignius judicabimus. Eò devenit ars nostra in quâ dies dum docet, ut in persequendis illis quæ sibi jamdiu velut arcana servaverat, felicius possit insudare sedulus naturæ indagator cui rot licet nunc adire fontes Præcis ignotos. Hic enim Chymici, quæcumque ad fluidorum cum fluidis actionem, eorumdem principia, motus varios attinent, alique non minoris momenti plurima te docebunt. Illic Mechanici quorum dogmata ubique in scholis medicis vigent, præstant & celebrantur quantam fluidorum diversæ mixtioni, alterationi, ipsique quorundam genesi, curam impendant omnia corporis solida, facilius explicabunt. Alii enim sensibilia solum attendunt principia, corporum quorumcunque indagini incumbunt, nec quæ analogia probat pro certis habent, sed in experimentis omnia quæ ab arte pendent, ab illis quæ natura offert principiis, sedulo distinguere allaborant: alii vulgaribus solidorum cum fluidis æquilibrii quæstionibus, quantumcunque ab illo pendente vitæ fons & sanitatis tutela, vix vacare dignantur, sed sublimiora aggredi tentant quantæ organorum omnium in diversæ indolis immutandis fluidis, iisque perficiendis, vim perpendunt. Non ergo tantum discedunt invicem quantum discessisse notum est utriusque Chymici & Mechanici sistematæ defensores. Equâ nunc lance, sed amicè manû pugnant, sodalitium quærentes sine quo gradus ad veritatem nullus dari potest, cum conflet ex recentioris medicinæ præstantiâ, paucissimas agitari posse quæstiones in Physiologiâ, ne dicam, in omni arte Medicâ, quin utrumque illorum sistema singulare afferat auxilium. Utrumque ergo nos in medium ducere par erit, in elucidandâ opinione nostrâ, circâ bilis præparationem in plerisque abdominis partibus, ejusdem efformationem in hepate, ulteriorem in cystide perfectionem, atque in intestinis decompositionem. Sed cum omnium ad bilem spectantium, minus notum inâo hucusque prætersum fuerit decompositionis opus, in hoc præcipue insudabimus quo patebit bilem succum esse recrementitium a recrementitiis aliis valdè diversum, eo quod non nisi prægressâ decompositione in sanguinis oceanum partim

A

regrediatur, partim verò ex intestinis eliminetur. Ex aliis enim succis rectementitiis, quales sunt saliva, lachryma, sinovia, succus gastricus, &c. fluidior pars, aut tota massa, si diluentibus prius committatur, in sanguinem abit sine prægressâ mutatione. At verò bilis artem experitur in intestinis præparatoriam, ante secessum & regressum, quam cum nemo unquam attigerit, non mirum si in aliorum succorum rectementitiorum classe recensita illa fuerit. Sed quia non sufficit prædictam diversitatem attingisse, quæstionem propositam ad ultimum veritatis gradum evehere conabimur, quando semel cognitis bilis principiis, salino-lymphaticam partem in sanguinis massam solummodo remeare, oleosam verò seu colorantem, per secessum abire demonstrabimus (a).

(a) Hanc quæstionem duobus ab-hinc annis proposui in nota t. pag. 15. nostræ Thes. *Utrum ex minoribus, diversis & penè infinitis sanguinis orbibus*

componatur ipsiusmet circulus universalis. Sed probationes nostras magis explanare hodie intendimus, quò magis elucidatæ propositionis nostræ veritas.

I I.

VISCUS adest in abdomine permagnum quod hepar vocatur, coloris fusco-rubro-flavi, in hypochondrio dextro præcipuè situm, diaphragmati annexum & suppositum, ad usque appendicem Xiphoidem protensum supra ventriculi minorem partem. Vasis turget multi generis. Nervos enim habet a plexu hepatico oriundos, qui Sympathici majoris & Medii ramorum soboles est. Vasa lymphatica maximè in ipsius superficie convexâ & concavâ, conspicua sunt. Mira vasorum hepatis sanguineorum structura, divisio, finis. Arteriæ ramus a celiacâ & duo a diaphragmaticis oriundi alii rami, cum illo per extréma communicantes, ad visceris illius nutritionem impenduntur. Vasa alia sanguinea totum fere permeant viscerum abdominalium tractum antequàm in hepar ingrediantur. Fluit enim sanguis per rami arteriæ celiacæ sinistram & majorem, in plures alios ramos, fluitque paulò inferius per arterias mezaraicas. Ex illis omnibus penetrat in venas quæ ex liene, ventriculo, pancreate, omento, mezentério, omnibusque intestinis abeantes communi nomine radices venarum portæ vocantur. In truncum advectus, eundem in tres, mox quinque, mox plures, tandemque in infinitos ramos divisum ingreditur, capsulâ munitum Glissonii dictâ ad usque extremos fines, quâ favente arteriæ officio fungitur Portarum Vena. Quam diversa igitur sit sanguinis circulatio extra hepar, in toto tractu viscerum ex quibus redit sanguis ante suum in illud ingressum, probant eorundem structura varia, vasorum anastomoses, valvularum in venis defectus, denique varia sanguinis abdominalis officia. Hic enim ab arteriis in sinus, a sinibus in venas sanguinem transire comperies. Illic arterias cum arteriis, venas cum venis, diversique illa generis vasa inofculari videbis, & varium in variis visceribus, quin imò in eisdem visceris singulis partibus, vasorum apparatus miraberis. Nunc valvulis destitutas venas in molliori viscere, & varia ob vasorum directionem impedimenta motus observabis. Nunc stases, regressus, miscelam variam sanguinis in communem alveum venturi, eorumque omnium causas te docebit anatomica autopsia. Sed fines ultimos si quæras, prius concipias necesse est, magno cum illo apparatu magnum opus moliri naturam, illudque bilis efformationem respicere, seu liquoris qui a formationis instanti ad usque è corpore egressum utilis esse nunquam desinit, functiones naturales perducendo ad majorem perfectionis gradum, dum ipsummet sanguinem inutilibus atque etiam noxiis mox futuris partibus liberat. Sanguis enim eâ quâ movetur velocitate, quando exit a corde & vicinis ejus vasis, quæque ad motus perennitatem necessaria est, brevi æstus majorem conciperet, nisi a refrigeratione in pulmonibus acceptâ, a sinuum copiâ, venosorum vasorum anfractibus & magnitudine in Encephalo, atque demum a prædictis causis in abdomine, remitteretur ille cum motu calor. Ad illum scopum tutius collimat quando partibus oleosis quibus turget, ad

3

nutritionem minùs aptis; ad igneas verò partes uberius in sinu fovendas aptioribus; sese liberare conatur. Hinc sponte, quando imminuitur sanguinis motus, heterogeneus fit ille liquor, si præsertim fluidioribus partibus spoliatur, crescatque simul oleosarum quibus nimis pinguefactus est, partium ratio. Hæc autem omnia in abdomine accidunt antequam sanguis migraturus sit in labyrinthus hepaticum in quo præpè eadem diversitate moveretur a trunco ad ramos, quàm antea in vasis diversis movebatur. In hoc viscere bilis, cuius in abdomine inceptum priùs erat opus, perficitur actione venæ quæ arteriæ officio fungitur, quia motu eget aliarum venarum motu majore ad perficiendum & secernendum illum liquorem, & solis arteriis demandatum est fluida omnia perficiendi & secernendi, opus. Ibidem tantum perficitur sanguis quantum assequi valet suam liberationem a partibus quæ favente majore motu cum genuinis principiis immixta fuere, nequaquam verò ad ipsius compositionem conferre possunt. Pellit ergò sanguis illum humorem cuius consortium respuit, ad poros biliarios, cytticos & hepatocysticos ductus, mediantibus acinibus hepaticis. Hinc faciliè intelligitur bilem materialiter quidem, ut Priscorum verbis utar, in totâ sanguinis massâ, formaliter verò in hepatico sanguine contineri, ex quo cum per infinita secernatur colatoria, quâ proportionè fit ejusdem genesis, ex vestigiorum defectû nil posse contra nostram opinionem concludi evidens est. Acinos enim hepaticos multiplicare intendit natura ut eadem ratione multiplicarentur spatiola bilis uberiori æque ac pariori secretioni dicata, eosque ad eundem finem cum extremis arteriis hepaticæ ramis communicare voluit. Quæ quamvis ita se habeant, quis priùs considerato vasorum apparatus ad utriusque bilis secretionem discrimine, sibi tamen fingere posset eandem esse utramque bilem hepaticam & cysticam? Ne dicam illud experimentis nequaquam comprobari. Uniuntur tamen invicem in ductu choledoco, & cum succo pancreatico coeunt in intestino duodeno, ubi fit earumdem nova mutatio quam ex diversarum partium hos omnes liquores constituentium consideratione, mox assequi tentabimus.

I I I.

POST integram efformationem, moramque plus minùs insignem in cystide felleâ, in intestina fertur jamjam memorata bilis, seu fluidum spissum, acré, amarum, flavum, urinâ specificè gravius quod exsiccatum flammam ex igne admoto concipit (*b*). Partibus constat aqueis, salinis & sulphureis quas dicunt, seu oleosis (*c*). Aquæ partes ejusdem sunt naturæ ac sanguinis serum: Oleosæ pinguedini animali similes sunt (*d*), vel ipsa pinguedinis pars quæ variis abdominis partibus atque adeò totius corporis textui pinguedinosa, ut applicetur, cum minùs apta sit, excrementum est sanguini noxium. Sales alkalinae volatilis prospiciæ salium naturâ & doribus præstant (*e*). Bilis in intestinis diffusa, succi recrementitii instar, partim chylo immixta ab illis in sanguinem remigrat, partim in ipsorum interstitorum tractu, clysteris oleosi officio fungens, cum fecibus per anum eliminatur. Sed antequam chymo misceatur, succo pancreatico occurrit, cuius dotes acidas tota novit schola Sylviana apud Batavos (*f*) & experimentis confirmavit *Regnerus de Graaf* (*g*) qui in canibus quandoque illum acidum, aliquandò penè insipidum, nonnumquam austerum, sæpissimè verò acido-salsum invenit (*h*). Ipsimet immiscetur, durante digestionem, Chymo qui si redoleat alimentorum producta, ad acidum etiâm vergit, quamvis non ingesta fuerint alimenta acida, aut quæ illam qualitatem non redo-

(*b*) *Hamberger*, *Physiol. Med.* cap. 7. sect. 7. §. 600. p. 309.

(*c*) *Hombert* *Mém. de l'Acad. Roy. des Sciences*. An. 1709. p. 459.

(*d*) *Id. ibid.*

(*e*) *Id. ibid.*

(*f*) Vide *Silvii Deleboe* oper. omnia, & præcipuè *dispositio. Medic.* IX. p. 40.

(*g*) In lib. de succo Pancreatico, speciatim. cap. 4. §. 485.

(*h*) *Id. ibid.* (ap. 4. p. 407.

Iere videantur. Pedetentim ergo & placide, cum minimo effervescentiæ motu unum-
tur succi pancreatici & digestorum alimentorum acidæ partes cum principio bilis
alkalino, quâ proportionem liberantur utrinque a fluidis quibus irretire sint. Nec ille
effervescentiæ motus maximus esset, quamvis acidissimus obtineretur succus pancrea-
ticus, quidquid contra propria etiam experimenta notaverit circa hujus effervescentiæ
utilitatem strenuus succi pancreatici indagator (i) Aliàs enim quam ad perficiendam
destinatur, sanè turbaret digestionem. Præterea quando cum acidis mineralibus
combinatur bilis, sensibilem calorem, minimam effervescentiam vix producit illa
unio (k). Quando insipidus est succus pancreaticus, latet magis acidum quam
quando acido-salsus est. Hinc etiam minor & cita minis effervescentia, placidior de-
compositio bilis. Sed quibuscumque dotibus præstet: acidis, aruster, semper ad
obeundam cum alkalina bilis parte unionem, aptissimum esse patet. Quando acide-
salsis magis turget, super abundantis acidi ope prædictam unionem tentat. In insipi-
do verò ita latet acidum ac in permultis aliis liquoribus in quibus non gustus detegi-
tur, sed experimentis (l). Etiam in homine in quo tales periclitaciones facere valde
arduum est, data est occasio tentandi ejusdem experimenti quo magnâ fatis copiâ
collectus ille succus redoluit acidum grarissimum (m). Ex illâ ergo unione atque
subsequente decompositione, novum exurgit ens seu novæ profapiæ sal, ammoni-
acale vocatum, quod in ipsomet efformationis instanti, ab aquâ bilis, succi pan-
creatici, cæterorumque fluidorum parte solvitur. Sensim a mixtione secedit immisci-
bilis omninò facta pars alia bilis spissa, oleosa, flava seu colorans, & velut inuti-
lis cum sæcibus mixta per anum eliminatur, dum fluidior pars salino-aquea cum
chylo in sanguinis oceanum regreditur. Illius decompositionis imaginem suppeditat
bunt tibi vulgatoria experimenta Chymica, si nempe prius tentatâ bilis artificialis
formatione cum oleo animali & aqueo-salino principio, acida varia super illam ef-
fundas, & si prius soluto sapone statkeyano aut alio quocumque, isdem mediis idem
experimentum tentare velis. Sed æquè tutò res succedet in experimentis Cartheuse-
rianis quæ nos etiam post tentata quæ de-bile artificiali dicta sunt, pari cum successû
fecimus. In illis autem experimentis quorum viam præverant plures (n) ante
Cartheuserum: « Bilis Cystica bovina, sana ac fatis fluida, in stillato oleo vitrioli,
» confestim coagulatur, pallida fit atque fætens, amaritiem amittit, tandemque
» materia valde muccida ad fundam secedit, aquæ autem super-natanti perfecta red-
» ditur pelluciditas. Cum aquâ forti promptissimè quoque in coagulum densum »
» viridiusculum, amarissimum abit, quod interjectis paucis diebus Emplastri ac
» Resinæ consistentiam cum colore intensè viridi acquirit. Coagulum quoque indu-
» cunt spiritus salis & quæcumque acida reliqua, diversæ tamen pro fortiori aut de-
» biliori acore consistentiæ (o) ». Ulteriora si quæras experimenta, attende ad ip-
sufinet chyli naturam, qui quò propius ad Lac accedit eo magis, lactis instar, oleo-
rum consortium respuit, sal verò neutrum recipere debet per propria mutetur consis-
tentia. Cum lymphâ in venis lacteis reperiundâ facilè immisceatur, sed quam diversæ
sit illa ab oleis, attendenti patet. Ea datur in illis liquoribus olei pars quæ principii
vice in ipsorum compositionem ingreditur, quæque in chylo procedere non valet a
fluido spisso, acri, amaro, colorato, qualis est bilis; sed ab ipsismet alimentis
ubi pars mucosa sola nutritis hocce principium a prædictis qualitatibus alienum
suppeditat. Nec obstat dari animantia in quibus ad ventriculum primariò fertur bilis,

(i) *ibid.* cap. 6. p. 433.(k) *Cartheuser. Fundam. Mater. Med. Tom. I. fol.*
275. *Duvernoy. Œuvres anatom. tom. II. pag. 239.*(l) *Regn. de Graaf. lib. cit. cap. 5. p. 420.*(m) *Id. ibid. p. 419.*(n) *Id. Regn. de Graaf. cum aliis ejusd. scholæ au-*
toribus quos citat. & adversariorum quidam quos inter
citare subiciat Duvernoium, œuv. anat. Tom. II. p. 233.
& suiv.(o) *Cartheuser. Fundam. materiæ Med. T. I. fol. 277.*

ductu choledoco ad ejus cavitatem vergente qui tunc viginti ad minimum pollicibus distat a Virzungiano ductu intestinum duodenum respiciente (p). Ea enim carivora sunt animantia quorum ventriculi firmiores parietes, succique digestivi majore vi egent ad triturationem & solvenda corpora duriora, qualia sunt ossa aliorum quibus viciantur, animalium. In illis ad putredinem necesse est vergere digestionem, illique mutationi favet bilis quæ post peractam illam singularem concoctionem in intestina delabatur cum Chylo, ubi decomponenda est succi pancreatici ope, antequam Chylus ad finem duodeni pervenerit, ideoque venas lacteas quorum orificia in sequentibus tantum intestinis patent, offendere potuerit. In Barbis è contrà & Carpiionibus in ventriculum sese immediatè exonerat succus pancreaticus (q), quo argumento probatur, juxta alimentorum concoctionis ad acidum aut alkalinum citius ducendæ necessitatem, bilis & succi pancreatici simultaneam aut diversis temporibus peragendam variare mixtionem, cum compertum sit in plerisque aliis animantibus ductus choledoci & pancreatici dispositionem magis a prædicto ordine recedere. In plerisque enim aliis animantibus, unicus aut bifidus aut in tres quandoque ramos divisus ductus Virzungianus vel cum Choledoco ductu coit, vel ad minimam ab illo distantiam fertur (r). Sed quocumque modo variet illarum partium dispositio, vel subito vel tardius fit occurfus bilis cum succo pancreatico qui ad prædictorum fluidorum decompositionem utrique sufficit, in eundem finem conspirante ulterius ipsomet Chylo.

I V.

ERGO in intestinis decomponitur bilis, ibique pars oleosa ab aqueo-salinâ secedit. Sed ad majorem hujusce quæstionis elucidationem, nova adhuc argumenta afferre liceat, & modò dictis subjungere. Itaque demonstrat Autopsia anatomica bilis spissitudinem majorem esse in intestinis quam in Cystide fellæ, quod accidere non potest quin aquosa pars abierit secum trahens, ut ipsi trahere darum est, salinam partem quæ in eâ solvitur. Namque continuè cum novam in intestinis lympham accipiat a ductu hepatico, Virzungiano, & ab ipsomet Chylo, ibidem fluidior evaderet si cum illâ liquores prædicti miscibiles essent. Demonstrat etiâ ars Clynicæ, in quibusdam tantum morborum periodis, ipsâmet agente naturâ, excerni bilem quæ quo spissior, eò intensè coloratior & concocta magis est, meliusque positis ponendis omen portendere judicatur. Supponit enim validiores esse vires concoctrices, decompositionem perfectam & vires decomponentium fluidorum optinè se habere relativè ad decompositam bilem, præter alia quæ non sunt hujus loci. Quis vidit saponem in aquâ perfectè solutum? Nonne turbidam illam efficiunt oleosæ partes? Numquid bilis cum succis digestivis lymphaticis in quibus solvi non valet, cum eisdem penetraret in venas lacteas? Sed certissimum est quod si totius bilis minima molecula in sanguinis massam regrederetur, eandem flavo colore inficeret: quod sanè probatur exemplo veneni hydrophobici cujus guttula, si paucissimos casus excipias, ad lethum inducendum huc usque sufficit; ut & morsu viperæ folliculum in gingivâ ferentis, veneni guttulâ plenum, quæ tot strages citò citius corpori affert. Illa enim icterum inducit in parte lasâ, qui sensim serpens in totum fertur corporis habitum. Idem probant subito & sine prægressâ evidenti dispositione inducæ aurigines, ab iræ impetu, a biliari calculo, a spasmo, ductui Choledoco, ideoque omni ipsius radicum systemati, inducto. Nos uno temporis momento accidisse vidimus aspectû horrendum icterum in agro qui duodecim post horas obiit a pulmonum vomica quâ

(p) Duverney, loc. cit. pag. 230.

(q) Regn. de Graaf, loc. cit. cap. I. p. 321.

(r) Id. ibid.

jamdiu laborabat. In Sectione cadaveris, bile turgidior erat vesicula fellea, & magnitudo ipsius valde aucta, nec leviusculam potis fuit detegere in hepate labem, aut bilis regressus causam. Unde pensitatis omnibus novi illius morbi accedentis, circumstantiis, tutò concludere pronum nobis fuit, subitaneum icterum a paucissima bilis quantitate inductum fuisse. Si ergo ab una ipsius humoris moleculâ, omnis flavo colore infici possit sanguinea massa, numne idem accideret, si perpetuò bilis in intestinis misceretur cum Chylo? Perpetuus & nullâ arte exhauriendus fons esset flavedinis, Chylo, sanguini, cæterisque omnibus ab ipso derivatis humoribus inducendæ, si simplex fieret bilis cum chylo mixtio & a mixtione alteratio in utriusque humoris solâ divisione consistens: tam pronus est chylus ad coloris mutationem ut a spiritus frumenti injectione in venas lacteas rubro colore inficiatur (f), qui color cum oriatur ab ejusdem spiritus partibus oleosis, nonne bilis oleosa pars eundem æquè immutaret. Observatur tamen in Canicidiis, quandò ad detegendas venas lacteas exerceretur, sive lac prius ab animali cultro subijciendo ingestum fuerit, sive quodcumque aliud alimentum, semper albas reperiri venas lacteas, albumque esse vel paululùm ad cinereum colorem accessisse chylum. Easdem a candore lacteas aut albas venas, demum unico nomine, *lactes* appellavit ipsarum renovator & usus inventor Azellius (z) qui in permultis animantibus, canibus nempè, felibus, vaccis, porcis, equis & præcipuè agnis quâ lactentibus adhuc, quâ herbarum pascuntibus sedulo oculo earumdem existentiam perquisivit. In duobus hominibus quorum alter violentâ morte, alter verò medias inter crapulas defunctus erat, institutæ ab Heistero observationes extrâ dubium ponunt in venis lacteis quas in illis sectionibus vidit Cl. Autor, chylum nusquam non repertum fuisse album, quamvis nil prius comedisent illi homines quod albedinem chyli referre potuisset sine prægressâ digestionem (u). Eadem observanda sese præbere notat du Verney, quandò in subitâ apoplexiâ aut alio mortis genere æquè subito extinctis hominibus, post pastum, albas repentes venas super intestina reperiri asserit (x). Chylum albi coloris in venis lacteis observavit Academiæ Petropolitane Cl. Socius qui circa illarum originem indagandam versabatur; eundem semper in cavo intestinorum, flavum reperit (y). Ex quibus liquet certioribus & a diversis hominibus tentatis experimentis, partem bilis colorantem nullum posse cum chylo inire commercium, & inutilem excrementorum more per feces eliminari; Cum verò de parte salino-lymphaticâ non par sit ratio, liquet e contrâ illam in sanguinis massam remeare.

V.

EX prædictis melius innotescunt chylicationis opus & bilis usus multiplices, atque ipsius agendi modus, quam ex solâ apud Physiologos consideratione. Hinc enim discimus quamnam bilis partes chylum perfectiorem reddere valeant, quamnam ab illo rejiciantur. Si verò ad ipsiusmet bilis actionem attendamus, ex perfectiùs notâ oleosa partis cum chylo immixtione, facillè patebit illam reverâ esse illius humoris partem cujus expulsiō sanguis a partibus excrementitiis liberatur; illam esse solam quâ canalis intestinalis lubricatur, quæ

(f) Duvernoy. Adu Acad. Petropol. Tom. I. an. 1726. pag. 269.

(z) Vide de lactibus sive lacteis venis, &c. Dissert. Gasp. Azellii Cremon. Med. Anat. Lugd. Batav. apud Joan. Maire. an. 1640. in-4°. & speciatim ejusd. lib. cap. 9. fol. 30.

(u) Compend. Anatom. ad fin. not. 13-14. p. 245. seq. & ejusd. lib. Tab. 2. fig. 8.

(x) Euviet anatom. Tom. I. pag. 198.

(y) Duvernoy. loc. cit.

Puere cogit fœcum alvinarum inutile pondus , & secessum movet , non irritando
 sed demulcendo. Ipsi datum est oblinire cavitatem intestinorum , illam munire
 contrà inducendam ab acrioribus fœcibus irritationem & fœces ipsas diluere , aut
 mechanicâ non solvente actione. Non enim agit tamquàm menstruum aut sapo ,
 sed tamquàm diluens , humectans , obliniens , vulgaris olei instar. Nec tam-
 quam clysterium saponaceum sed oleosum intestinorum siccitati medetur. Ex
 consideratione partis salino-aquosæ facillè patebit quare ab illius miscelâ fluidior
 fiat chylus , & quomodo ab eadem causâ perfectior evadat. Facillè detegitur
 Genesis salis ammoniacalis in sanguine reperiundi. Neque idcirco negabimus
 alios existere salis illius fontes. Ipsi enim laboratorum in ipsomet vasorum
 tractu cum quibusdam auctoribus , aut in vasis chemicis quorum ope cum aliis
 principiis educitur , æque nos fingere juvat , utrique quantum par est , opinioni
 faventes. Sed evidentem entis illius formationem jam indicavimus quandò de
 bilis decompositione , ejusque partis aquoso-salinæ unionem cum reperiendis in
 duodeni tractu acidis , superius allocuti sumus. Perpicatius explicari poterit
 acidorum in bilem actio. Ea enim effervescentis & effrænatae bilis turgescen-
 tiam minuunt , aut potius acorem corrigunt ; succo pancreatico aut minus quam
 par est , acido , aut aquoso nimis , aut quando parior ejus est copia , sup-
 petias ferunt , dum in partem bilis alkalinae agunt , eamque in novam innocuam
 salis speciem mutant. Hinc etiâ ratio patet cur bilis in os regressus , aut
 ructus biliosi signa sint perpetua inceptæ putredinis. Ne dicam atræ bilis origi-
 nem ex prædicto fonte duxisse Graafum , sed cum ipse bilis decompositionem
 ipsiusque effectus præter-vidisset , & proinde partem colorantem bilis cum chylo
 misceri , cum aliis auctoribus perhiberet , non mirum si hujusce phenomeni
 aliorumque plurimorum explicatio , apud illum manca , & jejuna omnino
 foret. Cum igitur à prædictâ bilis decompositione dilucidius pateant omnia quæ
 ad illius humoris in corpore effectus spectant ; ne quis objiciat non magni mo-
 menti rationibus aut fortè minùs firmis experimentis inniti nostram opinionem ,
 non magnam concedendam esse fidem Regnero de Graaf , tum ob experimen-
 torum quæ de succo pancreatico instituit , difficultatem , tum quia scholæ Sil-
 vianæ præconceptis opinionibus nimis addictus , ejusdem scholæ paradoxa suis
 experimentis firmare annisus esse videtur , eaque vidisse potius quæ in mente
 erant quam oculis subjecta. Sed nonne vanæ potius erunt illæ objectiones quous-
 que cum eisdem cautelis instituta eadem aut nova experimenta , aliquid con-
 trarium retulisse visa fuerint ? Fidem interdum meretur ille qui sedulus aliundè
 & doctissimus in anatomicis indagator , super res anatomicas experimenta tenta-
 vit , qui tamen si timere posset ne adverso unico experimento totum corrueret
 opus , bonâ fide confessus est succum pancreaticum varias qualitates interdum
 habere , quæ tamen ab aciditate cum non dissent , potius nostram assertionem
 probant quam contradicunt. Omne inventum , ni fortuito oriatur , prius para-
 doxum est , sed error desinit ubi calculus institutus ad illud probandum , rectè
 successit. Hinc ad præconceptam silvianorum opinionem minùs attendendum
 quam ad experimenta quæ si veritatem illos prius mente attigisse probent , ma-
 xima laus est & ingenii præconium. Fama fert *Silvium Deleboe* in praxi me-
 dicâ felicissimum idèd fuisse quia theoretica figmenta non sequebatur. Sed illud
 nec illum protulisse memini , nec quamvis verum esset , opinionis nostræ hoc au-
 xilio vix egentis vim minueret. Acidorum enim in primis viis existentium alios
 indicavimus fontes , quandò ad digestionis finem , ipsamet alimenta aciditatem

acquirere asserentes ; non certiore sanè sed majorem acidorum copiam in præexistentibus aliis primarum viarum recrementitiis succis quæsimus. Quæ cum principiis Chemicis, appositâ observatione, phænomenisque naturalibus & præter naturalibus si rectè congruere possint, liceat tandem sic concludere.

Ergò fit decompositio Bilis in Intestinis.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Alexander - Dionysius
DIENERT.*

*M. Jacobus - Ludovicus
ALLEAUME, Milita-
rium Nosocomiorum ad
Regis Exercitum nuper
Medicus.*

*M. Ludovicus-Guillelmus
LE MONNIER, Consi-
liarius Medicus Regis
ordinarius Primarius,
Regiarum Parisiensis,
Londinensis ac Beroli-
nensis Academiarum So-
cius & in Horto Regio
Botanices Professor ac
Demonstrator,*

*M. Carolus - Geille de
SAINT - LEGER,
Eques, Consiliarius Me-
dicus Regis ordinarius,
primi ordinis & totius
Equestris agminis in
exercitu Medicus prima-
rius.*

*M. Claudius - Franciscus
GRANDCLAS, Eques
Stanislai I. Poloniarum
Regis, olim Consiliarius
Medicus & Regiorum
Exercituum à Consiliis
Medicis.*

*M. Exuperius - Josephus
BERTIN, Supremi Va-
lachia & Moldavia
Principis Medicus, an-
tiquus Regis Exercituum
& Castrorum Medicus
Primarius, nec non à
Regiâ Scientiarum Aca-
demiâ.*

*M. Antonius GARNIER,
Anatomies & artis obstet-
ricia in gratiam Matro-
narum Professor.*

*M. Joannes - Franciscus-
Clemens MORAND,
Castrorum & Exercituum
Regis nuper Medicus
nunc in Regiâ invalido-
rum Domo, Coadjutor
Medici renunciatus, à
Regiâ Scientiarum Aca-
demiâ Parisiensi, nec
non Academiarum Stoc-
kolmiæ, Mattiti, Flo-
rentiæ, Rathomagi,
Lugduni Socio, Regii
Medicorum Nanceiano-
rum Collegii Socius ho-
noriarius, illius, itidem,
quod est Leodi assessor
honorarius.*

M. Carolus DIONIS.

Proponebat Parisiis BARTHOLOMÆUS-PETRUS DE LA NOUE, Parisinus;
Eques, in supremo Senatu Parisiensi Patronus, necnon Saluberrimæ Facultatis
Medicinæ Parisiensis Baccalaureus. A. R. S. H. 1768. A SEXTA AD MERIDIEM.